

MESTNA OBČINA KRANJ

Župan
Lokalna akcijska skupina za
preprečevanje zlorabe drog
v Mestni občini Kranj

Slovenski trg 1, 4000 Kranj

T: 04 237 31 01
F: 04 237 31 06
E: obcina.kranj@kranj.si
www.kranj.si

SVET MESTNE OBČINE KRANJ

Številka: 122-12/2012-19-(47/04)

Datum: 20.4.2012

Zadeva: POROČILO O OPRAVLJENEM DELU LAS (Lokalne akcijske skupine) za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj za leto 2011

Lokalna akcijska skupina LAS za preprečevanje zlorabe drog v mestni občini Kranj je bila ustanovljena leta 1999. Sestavljena je iz predstavnikov: vrtcev, osnovnih šol, srednjih šol, mladih, sociale, zdravstva, policije, krajevnih skupnosti, nevladnih organizacij in občinske uprave. Gre za strokovnjake, predstavnike služb, ki se profesionalno ukvarjajo z bio-psiho-socialnimi vidiki zdravja prebivalstva.

LAS Mestne občine Kranj je v letu 2011 pripravila operativni program za Mestno občino Kranj, ki ga je potrdil župan Mestne občine Kranj, naredila je oceno stanja na področju zlorabe drog iz preventivnega in kurativnega vidika, zagotavljala je koordinacijo dela strokovnih služb, ki se s problematiko drog ukvarjajo na vseh treh ravneh preventive (primarna, sekundarna in terciarna). Nadalje je LAS zagotavljala usklajenost lokalnih programov preprečevanja zlorabe drog, obveščala je javnost o problematiki drog v lokalni skupnosti, se povezovala z drugimi lokalnimi akcijskimi skupinami v Sloveniji ter v letu 2011 osnovnim šolam, srednjim šolam in kranjskim vrtcem mestne občine Kranj zagotovila sredstva za sofinanciranje preventivnih programov za katere so se odločili in izbrali sami.

OPIS IZVEDENEGA PROGRAMA

1. Izvajanje preventivnih programov v kranjskih vrtcih, osnovnih šolah in srednjih šolah mestne občine Kranj:

Za izvajanje preventivnih programov v šolskem letu 2011/12 je Lokalna akcijska skupina pozvala kranjske vrtce, osnovne in srednje šole, da sami posredujejo predloge za sofinanciranje preventivnih programov. Odzvali so se vse osnovne šole, medtem ko je bil odziv srednjih šol in odziv za programe v vrtcih nekoliko slabši. Sredstva je Lokalna akcijska skupina za izvajanje preventivnih programov na temo odvisnosti razdelila skupaj 11.547,02 €, in sicer sledeče:

Vrtci, skupaj 560,00 €, in sicer:

- OŠ Orehek, Zasavska c. 53c, Kranj, v višini 80,00 € (za 1 predavanje po dve uri, tema predavanja: vzgoja prihodnosti - nenasilje),
- OŠ Stražišče, Šolska ul. 2, Kranj, v višini 160,00 € (za 2 predavanja po dve uri, in sicer: predavanje - Močni starši-urejeni otroci in predavanje - Razvajeni otroci),
- OŠ Predoslje, Predoslje 17a, Kranj, v višini 80,00 € (za 1 predavanje po dve uri, tema predavanja: Moj otrok me spravlja ob živce-kaj naj storim),

- OŠ Simona Jenka, Ul. XXXI. Divizije 7a, Kranj, v višini 80,00 € (za 1 predavanje po dve uri, tema predavanja: Družina in vrtec v skupni nalogi za odgovorno odraščanje otroka),
- Kranjski vrtci, C. Staneta Žagarja 19, Kranj, v višini 160,00 € (za 2 predavanji po 1,5 šolski uri, tema predavanja: Pomagajmo otroku razviti zdravo samospoštovanje in predavanje: Kaži otroku pot- o starševskem vodenju).

Osnovne šole, skupaj 7.499,42 €, in sicer:

- OŠ Orehek, Zasavska c. 53c, Kranj, v višini 1.257,60 € (za 7. razred, nenasilna komunikacija in reševanje konfliktov, 4 šolske ure; za 7. razred, men se rola ali odnosi med spoloma, 4. šolske ure; za 7. razred, socialne veščine, 4 šolske ure; za 9. tak sem pa kaj, 8. šolskih ur; za 9. razred, raznovrstne odvisnosti, 4 šolske ure; za 9. razred, kako reči ne, 4 šolske ure),
- OŠ Jakoba Aljaža, Ul. Tončka Dežmana 1, Kranj, v višini 865,02 € (za 7. razred, internet in zasvojenost, 2 šolski uri; za 7. razred, mladi in alkohol, 4. šolske ure; za 7. razred, nasilje-kaj je to in kaj lahko naredim, 4. šolske ure; za 8. razred, internet in zasvojenost, 2 šolski uri; za 8. razred, men se rola, 4 šolske ure; za 8. razred, jaz sem v redu-ti si v redu, 4 šolske ure),
- OŠ Predoslje, Predoslje 17a, Kranj, v višini 539,20 € (za 8. razred, zasvojenost in odnos do psihoaktivnih snovi, 4 šolske ure; za 8. razred, internet in zasvojenost, 2. šolski uri; za 8. razred, spletno nenasilje, 2 šolski uri; za 9. razred, odnosi med spoloma, varna spolnost in tveganje okužbe s HIV, 6. šolskih ur; za 9. razred, internet in zasvojenost, 2. šolski uri; za 9. razred, spletno nenasilje, 2 šolski uri),
- OŠ Franceta Prešerna, Kidričeva c. 49, Kranj, v višini 936,00 € (za 7. razred, tematika nasilje med vrstniki, 3 šolske ure; za 7. razred, tematika raznovrstne odvisnosti, 3 šolske ure; za 9. razred, tematika odnosi med spoloma, 6. šolskih ur; za 9. razred, tematika odnosi med spoloma in raznovrstne odvisnosti, 12. šolskih ur),
- OŠ Matije Čopa, Ul. Tuga Vidmarja 4, Kranj, v višini 768,00 € (za 4. razred, spolna vzgoja, 4 šolske ure; za 4. razred, kako se pogovarjamo, 4. šolske ure; za 5. razred, prva pomoč, 4 šolske ure; za 5. razred, kako se pogovarjamo, 4. šolske ure),
- OŠ Helene Puhar Kranj, Kidričeva 51, Kranj, v višini 500,00 € (za: IV. stopnja, oblikovanje samopodobe, 1 šolska ura; IV. stopnja, spolna vzgoja, 1 šolska ura; IV. stopnja, preprečevanje alkohola in kajenja, 1 šolska ura; IV. stopnja, reševanje konfliktnih situacij, 1 šolska ura; IV. stopnja, motnje hranjenja, 1 šolska ura; 9. razred, oblikovanje samopodobe, 1 šolska ura; 9. razred, spolna vzgoja, 1 šolska ura; 9. razred, preprečevanje alkohola in kajenja, 1 šolska ura; 9. razred, reševanje konfliktnih situacij, 1 šolska ura; 9. razred, motnje hranjenja, 1 šolska ura; 9. razred, odvisnost in zasvojenost, 1 šolska ura; 9. razred, nasilje, 2 šolski uri),
- OŠ Stražišče, Šolska ul. 2, Kranj, v višini 1.392,00 € (za 8. razred, men se rola, 8 šolskih ur; za 8. razred, reševanje konfliktov, 8. šolskih ur; za 8. razred, kdo je frajer, frajerka, 4. šolske ure; za 9. razred, kako reči ne, 8. šolskih ur; za 9. razred, medsebojni odnosi, 12 šolskih ur; za 9. razred, kako se upreti pritisk vrstnikov, 4 šolske ure),
- OŠ Simona Jenka, Ul. XXXI. Divizije 7a, Kranj, v višini 528,00 € (za 5. razred, nasilje med vrstniki, 12 šolskih ur; za 8. razred, jaz sem v redu, ti si v redu, 8. šolskih ur),
- OŠ Staneta Žagarja, C 1. maja 109, Kranj, v višini 713,60 € (za 8. razred, nasilje med vrstniki, 4 šolske ure; za 8. razred, odnosi, varna spolnost, 4 šolske ure; za 8. razred, mladi, alkohol in droge, 4 šolske ure; za 9. razred, odvisnost od računalnika, 4 šolske ure; za 9. razred, droge-problem 21. st., 4 šolske ure; za 9. razred, odnosi, varna spolnost, 4 šolske ure; za 9. razred, mladi, alkohol in droge, 4 šolske ure; za 9. razred, ozaveščena raba interneta, 2 šolski uri).

Srednje šole, v višini 3.487,60 €, in sicer:

- Ekonomsko-storitveni izobraževalni center, Gimnazija, Kidričeva c. 65, Kranj, v višini 800,00 € (delavnica za dijake 2. letnikov, tema: imava se rada, skupno 15 šolskih ur; delavnica za dijake 2. letnikov, tema: prevencija pred zlorabo drog, skupno 10 šolskih ur),
- Ekonomsko-storitveni izobraževalni center, Kidričeva c. 65, Kranj, Ekonomsko trgovska šola, v višini 870,40 € (za 2. letnik generacije bo izvedla 8 šolskih – men se rola; 8 šolskih ur – droge, lažni sli; 8 šolskih ur varna spolnost in tveganje okužbe s HIV; 8 šolskih ur – reševanje konfliktov in nasilje med vrstniki),
- Ekonomsko-storitveni izobraževalni center, Gradbeno-storitvena šola, C. Staneta Žagarja 33, Kranj, v višini 742,40 € (delavnica za dijake 2. letnikov, tema: men se rola, skupno 8 šolskih ur; delavnica za dijake 2.

letnikov, tema: droge-lažni sli, skupno 8 šolskih ur; delavnica za dijake 2. letnikov, tema: varna spolnost in tveganje okužbe s HIV-om, skupno 8 šolskih ur),

- Tehniški šolski center Kranj, strokovna in poklicna šola, Kidričeva c. 65, Kranj, v višini 716,80 € (8 delavnic za dijake 2. letnikov, tema: odnosi med spoloma, 16 šolskih ur; 8 delavnic za dijake 2. letnikov, tema: odvisnosti, 16 šolskih ur).

- Gimnazija Kranj, Koroška 13, Kranj, v višini 358,00 € (8 delavnic za dijake 1. letnikov, tema: droge-problem 21. st., skupno 16 šolskih ur).

Navedena predavanja in delavnice vrtci, osnovne šole in srednje šole izvajajo skozi celo šolsko leto 2011/2012.

2. Lokalna akcijska skupina je naredila tudi pregled in oceno poročil o opravljenih programih izvajalcev izbranih na javnih razpisih v šolskem letu 2010/11. Za preventivne programe, ki jih šole v šolskem letu 2010/2011 niso izvedle, so morale šole sredstva vrniti, in sicer: Osnovna šola Staneta Žagarja 378,02 € in Osnovna šola Orehek 22,72 €.

3. Javnost je v letu 2011 LAS seznanila o pojavnosti zlorabe drog v lokalni skupnosti preko lokalnih sredstev javnega obveščanja. Namesto organizirane klasične okrogle mize je bila o drogah izvedena nočna tri urna pogovorna oddaja na Radiu Triglav in enourna oddaja na Radiu Kranj. Poleg tega je bila organizirana tudi oddaja na Radiu Triglav o problematiki alkohola in tobaka. LAS je podprl tudi preventivni projekt Ne-odvisen.si, kateri je potekal za učence osnovnih šol Mestne občine Kranj v začetku meseca decembra 2011 v Športni dvorani na Planini. Za 4.660 osnovnošolcev je program potekal dva dni, in sicer ločeno in prilagojeno vsaki triadi osnovnošolcev posebej. V okviru projekta je bilo v upravni stavbi Mestne občine Kranj organizirano tudi zelo dobro obiskano večerno predavanje »Nariši nov dan«, namenjeno vsem staršem in odraslim. Preventivno prireditev Ne-odvisen.si je izvedel Zavod 7. Gre za širok, vseslovenski družbeno odgovoren program, ki otroke in mladostnike z različnimi pristopi in vsebinami ozavešča o različnih pasteh zasvojenosti (od drog, alkohola, cigaret, prekomerne uporabe interneta, iger na srečo,...) in gradi na pozitivni samopodobi, mlade povezuje in jih usmerja v športne in druge zdrave aktivnosti. Celosten projekt Ne-odvisen.si je dosegel svoj namen, soočil je mladostnike vseh starostnih skupin in odrasle s pojavi kemičnih in nekemičnih zasvojenosti, odprl vrata medgeneracijskim stikom in premisleku o odgovornem ter usklajenem starševstvu ob hkratnem postavljanju trdnih vzgojnih postavk ter osveščal o različnih pasteh zasvojenosti, o pomoči zoper njih in o zdravem življenju.

4. Sprotno se je spremljalo gibanje problematike drog v občini in svetovanje pri usklajevanju služb; programov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem zlorabe drog. Reševalo in rešilo se je problematiko zbiranja in zadrževanja oseb, zasvojenih z mamili in alkoholom ter brezdomcev v okolici enote Mercatorja za avtobusno postajo. Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo je v čistilni akciji pobral 11.700 igel, preko 73 kubikov smeti, 500 steklenic. Akcijo so speljali z družbeno koristnim delom in lastnim delom. Nameravajo pa še zravhati tla in posaditi travo. Okolica je tako urejena in odvisniki so se tam nehali zadrževati. So se pa odvisniki preselili na novo lokacijo, in sicer za Beškovo vilo, kjer policija zadevo kontrolirala in ukrepa v skladu s svojimi pristojnostmi. Poleg tega je Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo v čistilni akciji za avtobusno postajo pobral od 5. do 6. tisoč igel in do 60 metadontskih flaš, cca 11 vreč ostalih smeti. Poleg tega je Zavod za zdravstveno varstvo Kranj aktivno promoviral maturantsko četvorko brez alkohola in se pri tem povezoval z različnimi deležniki v krajih, kjer so potekale ulične četvorke. V akciji so sodelovale vse službe. V času do četvorke je bila akcija zelo uspešna, manj pa po četvorki. Zasedeni so bili vsi lokali, kjer se je točilo alkoholne pijače, prav tako se je tudi popivalo na javnih mestih. Problem je v tem, da so maturanti že polnoletne osebe, katerim alkohol lahko strežejo, prav tako ga lahko sami kupujejo v trgovini. LAS vidi in podpira rešitev v tem, da se uvede prepoved popivanja na javnih mestih, za kar se mora spremeniti Odlok o javnem redu in miru v Mestni občini Kranj.

Poleg tega se je članica LAS-a udeležila posveta »Prepovedane droge v Sloveniji: kazensko pravni, kriminalistični in kriminološki vidiki«. Na osnovi poslovnika in programa dela, LAS vsako leto poroča o svojem delu in pripravi program za prihodnje leto, kar je tudi bilo narejeno.

OCENA STANJA

Za leto 2011 je bila narejena tudi ocena stanja na področju problematike drog v mestni občini Kranj, in sicer s strani Policijske postaje Kranj, osnovnih šol, srednjih šol, vrtcev, krajevnih skupnosti, Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj, Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo Kranj (v okviru CSD) in Zdravstvenega doma Kranj – Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog:

a) Policijska postaja Kranj (poročilo je podal g. Marko Novak, pomočnik komandirja):

Na Policijski postaji Kranj smo ocenili in primerjali razmere po problematiki prepovedanih drog na območju Policijske postaje Kranj za leto 2010 in 2011.

Represivni ukrepi PP Kranj na področju prepovedanih drog:

S področja prepovedanih drog je bilo v letu 2011 obravnavanih 18 kaznivih dejanj, v letu 2010 pa 19 kaznivih dejanj. V teh primerih je šlo za preprodajo prepovedanih drog dilerjev drugim uživalcem in za sajenje sadik konoplje z namenom nadaljnje preprodaje.

Poleg kaznivih dejanj smo obravnavali še 114 prekrškov po Zakonu o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, leto poprej pa 70 prekrškov. V teh primerih gre za manjše količine prepovedane droge za odmerke za enkratno lastno uporabo odvisnika.

Pri nadzoru cestnega prometa smo odredili 39 (32) strokovnih pregledov voznikov na prepovedane droge. 9 (18) jih je bilo pozitivno, 6 (8) voznikov pa je strokovni pregled odklonilo.

Krajevno najbolj izpostavljena območja, kjer se zadržujejo uživalci drog so avtobusna postaja, okolica ZD Kranj, Prešernov gaj in območje Planine, zaznati pa je tudi povečan pojav prisotnosti prepovedanih drog izven mesta Kranj, po okoliških vaseh.

Vrsta in količina zaseženih drog je razvidna iz spodnje tabele. Iz nje je razvidna povečana količina zasežene droge kokain.

Statistični podatki:

Zloraba prepovedanih drog

Kazniva dejanja zlorabe prepovedanih drog	Število k. d.			Št. ovadenih osuml.		
	2010	2011	porast/upad (v %)	2010	2011	porast/upad (v %)
Nepravilna proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	16	17	6,3	17	18	5,9
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	3	1	-66,7	3	1	-66,7
Skupaj	19	18	-5,3	20	19	-5,0

Kršitve Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami

Predpisi	Št. kršitev		
	2010	2011	Porast/upad (v %)
Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami	70	114	62,9

Ukrepi policistov v zvezi zlorabe prepovedanih drog pri nadzoru cestnega prometa

Vrsta ukrepa	2010	2011	Porast/upad (v %)
Št. odrejenih strokovnih pregledov zaradi prepovedanih drog	32	39	21,9
- pozitiven	18	9	-50,0
- negativen	5	9	80,0
- odklonjen	8	6	-25,0

Zasežene prepovedane droge

Vrsta prepovedane droge		Zasežene droge	
		2010	2011
Amfetamin	GRAMI	64,1	6,1
Benzodiazepini	TABLETE	34,0	2,0
Heroin	GRAMI	7,8	12,1
	MILILITRI	0,3	1,0
Kokain	GRAMI	7,8	47,8
Konoplja - rastlina	KOSI	-	102,0
Konoplja - rastlina (marihuana)	GRAMI	398,4	238,1
Konoplja - smola (hašiš)	GRAMI	-	4,8
Metadon	MILILITRI	35,0	160,0

b) Zdravstveni dom Kranj – Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog (poročilo je podala ga. Nataša Kern, dr. med)

Na Centru je bilo od začetka njegovega delovanja do konca leta 2011 registriranih skupno 614 uporabnikov programa. Center deluje v Kranju, ambulanta za razdeljevanje metadona in druge substitucijske terapije je tudi na Jesenicah.

V substitucijski program v Kranju je bilo ob koncu leta 2011 vključenih 201 pacientov, od tega 150 na terapiji z metadonom, 26 pacientov na substitucijski terapiji z buprenorfinom in 25 pacientov na terapiji z dolgodelujočim morfinom. Na Jesenicah je bilo vključenih 49 pacientov. V Center se je v letu 2011 na novo vključilo 15 pacientov, ki so imeli težave zaradi odvisnosti od nedovoljenih drog.

V letu 2011 je nekaj odvisnikov odšlo na zdravljenje iz našega Centra v druge programe (terapevtske skupnosti, na detoksikacijo v Center za detoksikacijo Ljubljana), nekaj odvisnikov je nadaljevalo zdravljenje v zaporu.

V Centru se ukvarjamo z obravnavo odvisnikov od nedovoljenih drog zdravstveni delavci različnih specialnosti: psihiater, psiholog, splošni zdravnik in medicinska sestra. Sodelujemo tudi s Centrom za socialno delo. Nudimo pomoč v obliki informiranja, svetovanja, detoksikacije, zdravstvenih pregledov, vključno s testiranjem na viruse hepatitisa B,C in HIV, cepimo paciente proti hepatitisu B.

Center ima težave predvsem zaradi zbiranja in zadrževanja uporabnikov metadonskega programa pred Centrom. Ni izključeno tudi agresivno vedenje in preprodaja drog, zato smatramo, da bi bil potreben pogostejši nadzor policije pred Centrom, zlasti ob petkih, ko vsi pacienti dobijo metadon za domov za čas vikenda, ko je Center zaprt.

Velik problem predstavlja tudi jemanje droge pred stavbo Centra, kar dokazujejo tudi odvržene uporabljene igle v smetnjaku pred Centrom.

V Centru imamo tako kadrovske kot prostorske težave. Kljub temu, da število odvisnikov narašča, število zaposlenih ostaja enako (kot npr. l. 2005, ko smo imeli vključenih 92 pacientov). Tako v Kranju kot na Jesenicah delujemo v premajhnih in neustreznih prostorih, ki ne zagotavljajo niti osnovnih pogojev za delo.

V letu 2011 smo aktivneje pristopili k reševanju prostorske stiske Centra, vendar optimalne rešitve tega perečega problema še do danes nismo našli.

c) Zavod za zdravstveno varstvo Kranj (poročilo je podala ga. Marjetka Hovnik Keršmanc)

V letu 2011 na območju Gorenjske nismo opravili nobene raziskave o rabi/zlorabi drog, rutinski podatki (o smrtih in zdravljenjih v bolnišnicah) pa za leto 2011 še niso dosegljivi.

ZZV Kranj je v letu 2011 na področju drog deloval predvsem na področju preprečevanja tvegane in škodljive rabe alkohola, v manjši meri tudi na področju tobaka. V okviru tega smo izvedli naslednje aktivnosti, ki so se dotikale tudi prebivalcev Kranja:

- *Maturantska četvorka brez alkohola 2011*: povezovanje s srednjimi šolami, Policijsko upravo Kranj, oddelkom za okolje in prostor, županom in mediji za promocijo četvorke brez alkohola, objava poziva na spletni strani ZZV Kranj;
- poziv Klubu študentov Kranj za promocijo Tedna mladih v Kranju brez alkohola;
- objava o vseslovenski akciji »0,0 šofer« na zavodski spletni strani ter posredovanje objave Zdravim šolam;
- izjava »*Martinovo naj ne bo zaznamovano z - opijanjem*« za gorenjske medije in spletno stran ZZV Kranj z namenom zmanjševanja škode zaradi alkohola;
- distribucija gradiv s področja preventive zasvojenosti v okviru Meseca preventive zasvojenosti (šole, CSD, društva, NVO);
- izjava za javnost »*Alkohol naj ne zasenči predprazničnih in prazničnih dni*« v sodelovanju s PU Kranj (spletna stran ZZV in gorenjski mediji);
- pobuda županu in občinskemu svetu za aktivnosti na področju zmanjševanja škode zaradi alkohola na Gorenjskem.

d) Osnovne šole Mestne občine Kranj (poročilo za vse osnovne šole je podal g. Pavel Srečnik, ravnatelj OŠ Stražišče)

OŠ Staneta Žagarja Kranj

Preventivna dejavnost:

Na OŠ Staneta Žagarja Kranj smo v šolskem letu 2011/2012 izvedli precej preventivnih delavnic na temo preprečevanje nasilja (8), preprečevanje uživanja drog, alkohola (6). Delavnice so bile izvedene v III. triadi. Naša šola je umeščena ob rob stanovanjske soseske Planina, ob gozdiček. Mladi iščejo umaknjene dele za druženje.

Težave, ki jih opažamo na šolskem območju oziroma v neposredni šolski okolici, so zaznane predvsem od pomladi do jeseni, ko so dnevi daljši in je lepo vreme. Zadrževanje mladih je pogosto na šolskem igrišču, ki je odprto, včasih tudi v šolskem gozdičku. V prostoru med šolsko stavbo in prizidkom, ki je manj viden, prikrit s ceste, je pogosto zbirališče. Najpogosteje se zadržujejo konec tedna, ob lepem vremenu tudi med tednom, med počitnicami. Posedajo po tleh, se družijo in za seboj puščajo kupe odpadkov, plastenke, ogorke, pločevinke, tudi razbito steklo smo že našli...

V preteklosti nam je varnostnik informator pomagal pri vzdrževanju reda in opozarjanju. Marsikoga je preusmeril iz šolskega gozdička, kjer imamo klopi in igrala. Tega dela zaradi oddaje prostora v veliki telovadnici popoldne, parkirišča in delovnega časa zobne ambulante (dvakrat v tednu popoldne) ne moremo zapreti. Sedaj za izvajanje nadzora nimamo nikogar in upamo, da ne bo prišlo do različnih škod.

OŠ Simona Jenka Kranj

Matična šola: ni več problema, odkar je šolsko dvorišče ograjeno.

Podružnica Center: Problematika zbiranja mladine v Prešernovem gaju se nadaljuje, samo veliko manj intenzivno. Po zadnjih podatkih je zbiranje pred šolo zanemarljivo. Izjema so samo, kadar so velike prireditve v mestnem jedru.

Podružnica Primskovo : ni problemov
Podružnica Goriče : ni problemov
Podružnica Trstenik : ni problema odkar je prizidana računalniška učilnica

OŠ Predoslje

Glede stanja na šolskem prostoru izven šole (vrtec) imamo probleme z uničevanjem igral, poškodovanjem ograje, onesnaževanjem okolice vrta s cigaretnimi ogorki, plastiko in steklom, predvsem med vikendom. Predlagamo večkratni obhod varnostne službe, predvsem med vikendi v večernih urah.

V okviru preventivnih programov smo že več let zaporedoma v 8. a in 8. b razredu izvedli predavanja na temo zasvojenosti in odnos do psihoaktivnih snovi. Učenci so tudi v letošnjem letu pri delavnici aktivno sodelovali, razmišljali, postavljali vprašanja. Menimo, da je zelo smiselno nadaljevati z preventivnimi dejavnostmi, saj sta po odgovorih učencev v 9. razredu dva učenca, ki občasno kadita cigarete. Pozitiven odziv je bil tudi s strani staršev na predavanje o zasvojenosti v 8. razredu.

Prav tako je bil s strani učiteljev ter učencev, ki so bili vključeni v akcijo neodvisen. si, dober odziv in je bila ta akcija dobro sprejeta. Menimo, da bi se lahko tudi odvila v prihodnjem šolskem letu.

OŠ Orehek

Na OŠ Orehek Kranj smo v okviru Šole za življenje načrtovali raznolike preventivne dejavnosti za učence in starše. Preventivne delavnice smo financirali s pomočjo sredstev s strani Mestne občine Kranj in Lokalne akcijske skupine in so jih izvedli zunanji strokovni delavci. Nekatere delavnice so izvedli zunanji izvajalci in smo jih pokrili z lastnimi finančnimi sredstvi. Druge so bile izvedene brezplačno s strani strokovnih delavcev šole.

Preventivne delavnice za učence: Nenasilna komunikacija in reševanje konfliktov – Oaza; Men se rola! ali odnosi med spoloma - Inštitut Krog; Socialne veščine - Zavod Modrin; Kako reči ne? - Miha Kramli; Nariši nov dan - Ne-odvisen.si; Ogled CIPS-a – ŠSS in ZZZ Kranj; Vrtljak poklicev - ŠSS in SŠ; O verbalnem nasilju – OŠ in Impro gledališče; Tak sem, pa kaj! - Zavod za zdravstveno varstvo Kranj.

Predavanja za starše: Močni starši, zadovoljni otroci – Miha Kramli; Vzgoja prihodnosti – nenasilje - Društvo za boljši svet; Branje - ŠSS; Učne in delovne navade - ŠSS; Postavljanje meja - ŠSS; Predstavitev razpisa za vpis v 1. letnik srednje šole – ŠSS; Kaj vpliva na izbiro poklica – Zavod Izida.

Preventivne delavnice za učence so bile izvedene v večji meri za učence predmetne stopnje. Glavnina delavnic je bila izvedena v Tednu otroka od 3.10.-7.10.2011, del v februarju 2012, zadnja preventivna delavnica za devetošolce pa bo izvedena v maju 2012. Učenci in učitelji so bili z vsebino in izvajalci zadovoljni. Vsi učenci od 1. do 9. razreda so se 30.11.2011 udeležili predstave Nariši nov dan (Ne-odvisen.si), ki sta jo organizirali MOK in MŠŠ. Organizacija je bila s strani šole in MOK dobra, težav nismo zasledili. Učenci so bili zadovoljni s predstavo, z animatorji so radi sodelovali. Naši devetošolci so bili podobnih aktivnosti deležni že v šoli in jim je bila vsebina delno poznana.

Učenci so predavatelje pri vseh delavnicah sprejeli z odobravanjem. Predavatelji so uporabili primerne in tudi aktivne oblike ter metode dela. Učence so pritegnili k sodelovanju. Potrdilo se je, da smo izbrali za učence primerne vsebine. Ob evalvaciji delavnice so učenci pohvalili tako vsebino kot izvedbo. Izvajalci so se trudili, da so v času delavnice uporabljali različne oblike in metode dela. Preventivne delavnice so zelo koristne, vendar imamo nekaj težav pri sami umestitvi v pouk. Zagotovo prispevajo k doseganju ciljev, kot so: vzpostavljanje dobrih odnosov, prepoznavanju in izražanju svojih čustev, talentov, odkrivanju vrednot, oblikovanju zdravega odnosa do sebe, razvijanju pozitivne samopodobe, da bi znali prepoznavati pritiske s strani vrstnikov, se učili tehnik in načinov soočanja z vrstniškimi pritiski, jim pomagali pri izbiri in pomenu smiselnosti zdravih oblik preživljanja prostega časa, razvijali kritični odnos do medijev, se zavedali pomena odgovornosti za dejanja, se spoprijemali s problemi, kako reči ne.

V tem šolskem letu smo izvedli predavanja za starše, ki je bilo namenjeno staršem otrok iz vrta in šole. Udeležba staršev na predavanjih je bila zadovoljiva, čeprav si želimo večje odzivnosti.

OŠ Matije Čopa Kranj

Šola leži na področju, ki je z vidika zlorabe drog problematično, vendar se trenutno pri učencih s konkretnimi primeri ne srečujemo, zato poteka le preventiva.

Problem so v bistvu srednješolci in mladina, ki predvsem v večernih urah ob koncu tedna na športnem igrišču šole kadijo travo, uživajo alkohol in za seboj puščajo razbite steklenice. Velikokrat prerežejo ograjo, da lahko pridejo na igrišče. Po zunanjih stenah šole pišejo tudi grafite.

V okviru akcije »Očistimo Kranj«, smo učitelji ocenili, da gre za precejšno nevarnost morebitnih okužb zaradi narkomanskih igel, ki so v našem šolskem okolju zelo pogoste. Pojavljajo se med bloki, ob robu šolskega okolja, na zelenici med šolo in Tušem, v gozdčiku pri pokopališču čez glavno cesto in v gozdčiku nasproti Tuša proti Hrastju. Učence smo ustrezno pripravili na to z navodili, naj igel ne pobirajo in zaščitnimi rokavicami.

V letošnjem šolskem letu smo se pridružili akciji Neodvisen.si, ki je bila po našem mnenju dobro načrtovana. Odziv učencev je bil dober. Z učenci smo se pogovorili o tej problematiki. O tem imajo veliko informacij, vendar pa je dobro, da so na nazoren način spoznali pasti, učinke in ukrepanja ob srečanju z drogo.

Ker je najboljša preventiva pred zlorabami substanc in drugimi neželenimi vedenjskimi vzorci mladine koristno preživljanje prostega časa in ustrezna gradnja medsebojnih odnosov ter socialnih veščin, smo preostali del preventive namenili tem področjem: Training socialnih veščin - kako se pogovarjamo, kdo je frajer, frajerka, uspešno reševanje problemov, kaj naj naredimo s čustvi,...

V ta namen smo pristopili tudi v program »Zdrav življenjski slog«, v katerega so vključeni učenci od 1. do 9. razreda.

Vsako šolsko leto del preventivnih dejavnosti namenimo tej problematiki.

Na podlagi celotne problematike se nam poraja predlog, da bi gozdček pri pokopališču lahko uredili v park.

OŠ Jakoba Aljaža Kranj

Kratek opis stanja na šoli, na šolskem prostoru in okolici

Stanje na šoli ocenjujemo kot pozitivno. Seznanjeni smo, da dva učenca kadita cigarete izven šole. Starši enega od njiju so povedali, da je poskusil travo. Naši učenci se ne zadržujejo v okolici šole, zato v šolskih in izven šolskih prostorih ne beležimo odkrite zlorabe drog.

Glavni problem je financiranje preventivnih dejavnosti.

Poročilo o predavanjih in odzivih:

Na šoli smo imeli naslednja preventivna predavanja: Za učence 7. in 8. razreda– OŠ Odvisnost (MOK); Mladi in alkohol (7.r); Oaza; Internet in zasvojenost (7.r in 8.r); Varni internet; Nasilje, kaj je to in kaj lahko naredim (7.r); Inštitut Krog; Men se rola (8.r), Inštitut Krog; Jaz sem vreden, ti si vreden (8.r); Oaza; Za učence 9. r Odnosi, varna spolnost in okužbe v HIV-om, ABC Oživljanje (Rdeči Križ); Za učence 2, 3. in 4. razreda – Mediacijska delavnica; Maja Korošak, Zdrava uravnotežena prehrana (Rdeči Križ).

Odzivi učencev so vedno pozitivni. Delavnice so bile izvedene kvalitetno in na zanimiv način, zato so učenci v delavnicah aktivno sodelovali. Namen in cilji delavnic so bili doseženi. Učenci podpirajo zunanje izvajalce preventivnih programov, saj vnašajo drugačen pristop kot učitelji.

Menimo, da je tovrstno obliko preventivnega dela z mladimi potrebno razvijati in izvajati tudi naprej.

Odziv na akcijo neodvisen.si je bil pozitiven. Projekt je vnesel neko svežino v pristopu do mladih. Take projekte podpiramo tudi vnaprej.

OŠ Helene Puhar Kranj

Otroci in mladostniki OŠ Helene Puhar Kranj so učenci s posebnimi potrebami, zaradi česar predstavljajo izredno ranljivo in ogroženo populacijo na področju zlorabe drog. Učenci se na poti v in iz šole dnevno soočajo s situacijami, ko jih na avtobusni postaji ali cesti, ki vodi domov, ustavljajo mladostniki in jih nagovarjajo, da poizkusijo različne droge. Dnevno so izpostavljeni svojim vrstnikom, ki se zadržujejo pred stranskim vhodom OŠ Helene Puhar Kranj in uživajo različne substance. Za garažo OŠ Helene Puhar Kranj hišnik dnevno odstranjuje uporabljene igle. V okviru čistilne akcije, katere namen je bil očistiti šolski okoliš, so morali biti učitelji posebej pozorni na varnost otrok, saj smo v okolici šole našli nekaj uporabljenih injekcij. Glede na omenjeno skušamo učence naše šole opremiti z osnovnim, preventivnim znanjem, kako ravnati v situaciji, ko se srečaš z različnimi oblikami drog, s pomočjo preventivnih delavnic na to temo.

OŠ Franceta Prešerna Kranj

Varnostna situacija

Šola je sestavljena iz matične in podružnične šole. Matična stoji na meji med ruralno urbanim okoljem in sprejema otroke iz teh okolij. Podružnica pa bolj v ruralnem okolju in ima zaokrožen šolski okoliš.

Na podružnici razen v popoldanskem, večernem in nočnem času, ni zaznati težav. Problem so zunanji obiskovalci, ki zlorabljajo igrišče in okolico šole.

Na matični šoli je problematika podobna, s tem da preko šolskega igrišča poteka lokalna pot, ki vodi preko igrišča za med dvema ognjema in jo koristijo pešci in kolesarji, ki prehajajo iz ceste XXX. divizije na Zlato polje. Poleg tega so si utrli pot preko rollerske steze še srednješolci, ki prihajajo v šole v kampusu. Ob kurilnici še vedno zaznavamo prodajo in konzumacijo nedovoljenih drog. Težave so pri usmerjanju staršev in avtobusov pri prihodih in odhodih na dovozu v šolo.

Praktično na meji šolskega igrišča je lokal, kamor se pred in po pouku zatekajo tudi naši učenci. Kljub opozorilom staršev, le ti ne vplivajo na to, da se tam učenci ne zadržujejo, občasno smo priča nejevolji, kaj se v to vtikamo.

Na otroškem igrišču, ki ga delimo s KS Zlato polje se občasno zadržujejo starejši mladoletniki in s težo, ki ni primerna za igrala, škodijo le tem.

Na športnih igriščih pred podružnico in matično šolo in poti se tudi med poukom zadržujejo starejši mladoletniki. Pred matično šolo pa dijaki sosednjih šol. Občasno nadlegujejo učenke in učence. Odkar pa ni varnostnika pa prihajajo v šolo. V šolo jih spuščajo učenci, očitno po predhodnem dogovoru, ker od zunaj ni mogoč vstop. Z notranje strani pa zaradi varnosti lahko odpirajo vrata.

Objestno pregovarjanje v nedogled odvrča delavke od pozornosti, ki naj bi jo namenile šolskim otrokom in ruši avtoriteto pred njimi, šele resne grožnje z intervencijo policije, ali klic zaleže za odstranitev..

V zadnjih dveh letih smo imeli ob enodnevni odsotnosti varnostnika eno krajo na matični šoli, in en poizkus na podružnici, kjer je bil tat zaloten in je pobegnil iz šole.

Preventivna dejavnost na šoli.

Po dohodu varnostnika smo organizirali dodatna dežurstva v času prihodov in odhodov v šolo in varstva vozačev s strani strokovnih delavcev in tehničnih delavcev. Spremenili smo režim odpiranja vrat s tem da smo uvedli elektronski nadzor odpiranja. Samo staršem ki prihajajo po otroke, smo zaupali načine vstopanja v šolo. V prihodnosti mislimo na podoben način rešiti tudi vstopanje ne podružnici.

Pričakovanja s strani ustanovitelja:

- Predlagam, da se okrog obeh šol takoj dokonča ustrezna ograja, ki bo onemogočala fizičen dostop kolesarjem in motornim kolesom na igrišča kjer se nahajajo otroci.
- Ob živi meji se naredi alternativna utrjena pot mimo naše šole in OŠ Helene Puhar za občane in dijake.
- Da v kolikor obstajajo možnosti v okviru razpisov javnih del, ustanovitelj razmisli o tem, da bi zagotovili fizično prisotnost, oziroma nadzor javnega delavca, ki bi preventivno vplival na potencialne nepovabljenice, vsaj dokler ne bo ograje, ki bo preprečevala dostop zunanjim v času pouka na igrišče matične šole.
- Razmisli o vplivu gostinskega lokala na obe šoli v neposredni bližini.
- Omejitev parkiranja za uporabnike zdravstvenega doma in lokala na parkirišču na ozemlju šole, ki je namenjen obiskovalcem in delavcem šole. Ob tem urediti dostope in označiti varne poti.

OŠ Stražišče Kranj

Na OŠ Stražišče Kranj vsako leto pripravimo preventivni program, ki je namenjen vsem učencem naše šole. To pomeni v lanskem šolskem letu izvedenih 38 preventivnih delavnic in prav toliko delavnic tudi v tem šolskem letu.

V prvih dveh razredih vsebine večinoma vodijo razredniki, v ostalih razredih pa sodelujemo tudi z zunanji sodelavci.

Preventivne delavnice se največkrat dotaknejo tem o nasilju (med vrstniki, v domačem okolju), različnih zasvojenosti (alkohola, trave, trde droge, v zadnjem času pa še posebej tudi zasvojenosti od interneta, mobilnih telefonov in televizije). V okviru preventivnih delavnic pogovor poteka tudi o odnosih med ljudmi, odnosih med dekleti in fanti, o spolnosti, o tem, kako mladi doživljajo družino.

V decembru 2011 so se vsi učenci naše šole udeležili tudi preventivnega programa Ne-odvisen.si, ki sooča otroke, mladostnike in odrasle s pojavi najrazličnejših kemičnih in nekemičnih zasvojenosti. Učenci so lepo sodelovali in sprejeli program zelo pozitivno. V popoldanskih urah istega dne je bil program namenjen tudi njihovim staršem.

Sicer pa smo za starše v lanskem šolskem letu organizirali dve predavanji z naslovom Navajanje na samostojnost in Pohvala in graja. Samostojno izvajanje otrokovi starosti primernih nalog otroku pomagajo pri njegovem zavedanju, da je pomemben in sprejet član družine. Vse to so veščine, ki se otroku in staršem dolgoročno najbolj obrestujejo in so hkrati največja naložba v preprečevanje odvisnosti. Tudi s pohvalo in grajo moramo ravnati previdno. S slabo izrečeno grajo otroku sporočimo, da je slab kot otrok, kot oseba. S

pretirano, prezgodnjo pohvalo pa prav tako vzgajamo opustnike, ki tudi kasneje v življenju morda nikoli ne bodo znali dokončati svojih začetih del, aktivnosti, študija. Vse to pa je zopet slaba naložba za življenje, nezadovoljstvo s samim seboj, slabo samopodobo, občutek manjvrednosti, to pa vse prevečkrat pelje v iskanje zadovoljstva v različnih odvisnostih, alkoholu, drogi,...

V letošnjem šolskem letu sta staršem naših učencev in vrtčevskih otrok spregovorila dva velika strokovnjaka; Miha Kramli, psihoterapevt in vodja Centra za zdravljenje odvisnosti iz Nove Gorice in Marko Juhant, specialni pedagog za motnje vedenja in osebnosti. Pri njima že dolgo ne iščejo več pomoči le zasvojenci, temveč vsi tisti mladostniki in njihovi starši, ki so zaradi takšnih in drugačnih razlogov na poti do cilja skrenili z glavne ceste in se izgubili v labirintu stranskih ulic.

Na naši šoli se zavedamo pomena preventivnega delovanja, konkretne probleme kajenja, ki se občasno pojavljajo na šoli pa vedno rešujemo v sodelovanju s starši. Lahko zaključimo, da teh ni veliko, v primerjavi s prejšnjimi leti mogoče celo manj.

Največji problem v okolici naše šole s katerim je seznanjena tudi policija, pa je zbiranje mladih, večinoma že naših bivših učencev na Baragovem trgu in za trgovino Mercator.

e) Srednje šole Mestne občine Kranj (poročilo za vse srednje šole je podala ga. Vera Dušak Prevc, svetovalna delavka ESIC Gimnazija)

ESIC Kranj, Gimnazija

Izrazitejše problematike v povezavi z drogami na šoli in v neposredni bližini na šolskem območju ne zaznavamo.

Šola se nahaja v soseski, kjer se srečujejo mladostniki več institucij (še ene srednje šole, dijaškega doma, fakultete). Tako je v bližini šole, izven šolskega prostora, območje, kjer je dogajanje v zvezi s preprodajo in uživanjem drog lahko pestrejše. Na tem območju šolski delavci kontrole ne izvajamo.

V okviru širše slovenske očiščevalne akcije so dijaki izven lokacije šolskega prostora naleteli na material uporabnikov drog (igle, brizge), vendar tega materiala niso odstranili, saj za to niso bili usposobljeni.

Raziskav na področju problematike drog na šoli nismo izvajali. Smo pa vključeni v mednarodno raziskavo ESPAD o razširjenosti uporabe alkohola in preostalih drog med šolsko mladino, ki je bila na naši šoli izvedena v aprilu 2011. Rezultate (za področje Gorenjske) še pričakujemo.

V svetovalni službi se s problemom srečamo največkrat takrat, ko se dijaku poslabša učni uspeh ali dijak izostaja od pouka.

V takih primerih nekateri starši izrazijo bojazen glede uživanja drog (predvsem kajenja marihuane), včasih je sum potrjen s priznanjem dijaka, redkeje s testiranjem v ustreznih ustanovah.

V zadnjih letih smo se v 2 primerih srečali s problemom, da sta dekletki padli v čustveno razmerje s starejšima moškima, za katera se je kasneje izkazalo, da sta povezana s preprodajo drog. Primera smo reševali z dijakinjama, starši in socialnimi ustanovami.

V svetovalni službi pa beležimo tudi porast dijakov z depresivnimi motnjami, ki se zdravijo s pomočjo antidepresivov, kar kaže na socialne, osebnostne in druge stiske dijakov, ki pa jih dijaki in njihovi straši že rešujejo v ustreznih ustanovah.

Na šoli vsako leto izvajamo preventivne delavnice s področja prevencije drog.

Veliko preventivno vlogo imajo vse šolske in obšolske dejavnosti, v katere se dijaki vključujejo.

Na šolo je vključenih tudi veliko dijakov športnikov in drugih, ki jim prosti čas zapolnjujejo dejavnosti ob pouku. Vse te dejavnosti so velik varovalni dejavnik na poti odrasčanja in dozorevanja mladostnikov.

ESIC Kranj, Ekonomsko-trgovska šola

V zadnjih treh letih smo na Ekonomsko-trgovski šoli obravnavali en primer kajenja marihuane na šolskem dvorišču in en primer preprodaje marihuane (kupec je bil z naše šole, prodajalec pa s sosednje Gradbeno-storitvene šole). Opažanj učiteljev glede zlorab drog ni bilo. Mnenja učiteljev so bolj temeljila na posrednih informacijah, pridobljenih po neformalnih poteh.

V tem času na šoli nismo izvedli nobene ankete glede zlorab drog, tako da nimamo objektivnih informacij.

Vsako leto je v 2. letnikih v okviru Zdravstvene vzgoje obravnavana tudi tema o škodljivosti drog.

ESIC Kranj, Gradbeno- storitvena šola

Naslovno problematiko se težko ocenjuje brez ustreznih merskih pripomočkov in postopkov. Poleg tega bi za realno oceno stanja bila potrebna longitudinalna raziskava, ki bi zajela vsaj dve generaciji.

V začetku letošnjega šolskega leta so kolegi iz ene izmed slovenskih Univerz aplicirali vprašalnike na zajeten vzorec naših dijakov. Vprašalnik ima naslov YouPrev in zajema področje družine, šole, prostega časa, prijateljev in problematike kajenja, alkohola ter prepovedanih drog. Žal nam do danes še niso uspeli posredovati rezultatov raziskave. Menim, da bi jih bilo smiselno obravnavati kot merilo za oceno stanja prisotnosti in uporabe drog na naši šoli.

Neformalne izjave nekaterih dijakov napeljujejo na to, da je na naši šoli veliko kadilcev (tako deklet kot fantov), nekateri od teh pa občasno kadijo tudi marihuano. Posledično se z marihuano med dijaki tudi trguje, a seveda prikrito in diskretno. Zlorabe ostalih prepovedanih drog (opiat, amfetamini, sintetične droge, anksiolitiki...) je po neformalnih navedbah dijakov malo ali praktično nič.

Zanimiva je opazka dijakov, da se veliko več prepovedanih drog (predvsem z vsebnostjo THC in sintetične droge) nahaja in zlorablja na ostalih (bolj elitnih) gorenjskih srednjih šolah. Lahko da gre zgolj za projekcijo, lahko pa da ima opazka tudi objektivno osnovo.

Predavanja in delavnice, namenjene preventivi v letošnjem šolskem letu, so dijaki lepo sprejeli. Kdaj kdo ob obisku pisarne svetovalne delavke izkaže zanimanje za brošure in letake, ki ponujajo koristne informacije glede zlorabe drog in njenih posledic, večina primerov pa še vedno ostane očem učiteljev in vodstva skrita.

Gimnazija Kranj

Na Gimnaziji Kranj izvajamo delavnice in predavanja na temo drog skozi celo šolsko leto. Vse delavnice in predavanja potekajo pod okriljem Društva Oaza Kranj, s katerim uspešno sodelujemo že vrsto let. Na šoli še nismo obravnavali težjih primerov zlorabe drog, se pa občasno v svetovalni službi ukvarjamo s primeri zlorabe mehkejših drog (marihuana).

TŠC Kranj

Kot šola se redko ukvarjamo izolirano s problematiko zlorabe drog; pri vsakdanjem delu opazamo, da je problematika zlorabe drog prepletena z drugimi težavami naših dijakov, kot so: odsotnost od pouka, slabša motiviranost za šolsko delo, neuspešnost, slaba koncentracija, »slaba družba« izven šole.

Natančnejših podatkov o razsežnosti problematike na naši šoli nimamo, ker pa se zavedamo pomembnosti pojava, vsako leto za dijake 1. in 2. letnika izvedemo preventivne delavnice na temo posledic zlorab droge in zdravega načina življenja nasploh.

f) Kranjski vrtci (poročilo je podala ga. Maruša Justin)

V Kranjskih vrtcih se zavedamo pomena preventivnega delovanja na področju zlorabe drog, zato poskušamo tako s svojim vsakdanjim delom z otroki, kot tudi s sodelovanjem s starši delovati preventivno.

Kurikulum za vrtce v svojih ciljih in načelih poudarja skrb za razvoj posameznika. Z načinom dela, kjer imajo otroci možnost igre v majhnih skupinah in možnost izbire med različnimi dejavnostmi, otroci lahko izražajo svoje želje in potrebe, lahko sodelujejo med seboj in so »videni in slišani«. Prav preko vsakodnevnega delovanja v oddelku imajo otroci priložnost krepiti svojo samopodobo in poiskati svoj prostor v oddelku, kar pa jim pomaga, da razvijajo svoje talente, svoja močna področja in so uspešni, pa čeprav v čisto drobnih vsakdanjih situacijah. Menimo, da tudi na ta način prispevamo k oblikovanju stabilne osebnosti, ki se bo v prihodnje lažje uprla vsem možnim zlorabam, ki se lahko dotaknejo otrok in mladostnikov.

Veliko pozornost posvečamo tudi družinam, saj se zavedamo, da je vse naše delovanje brez podpore in sodelovanje družin veliko manj učinkovito, kot če je to sodelovanje dobro.

V okviru LAS-a ponudimo staršem predavanja, ki se dotikajo vloge staršev, partnerskih odnosov in medsebojnih razmerij. Udeležba staršev na teh predavanjih ni prav množična, kljub temu, pa se ideje o pomenu družine širijo naprej.

Naše enote se nahajajo v različnih urbanih okoljih širom Kranja in predvsem igrišča znajo biti privlačna za druženje pri uporabi prepovedanih drog. S skrbnih urejanjem igrišč, katera ob koncu delovnega časa zaklenemo in pa seveda tudi s pregledovanjem le-teh preden otroci pridejo na igrišče dosežemo, da so igrišča za otroke varen in urejen prostor, kjer se otroci igrajo brez nevarnosti, da bi se srečali s prepovedanimi

snovmi. Seveda pa predvsem starejše otroke na različne načine seznanjamo s preventivnim ravnanjem, v primeru, da bi na igrišču našli predmete, ki tja ne spadajo.

g) Krajevne skupnosti (poročilo je podal g. Janez Kovačič)

V letu 2011 ugotavljamo, da se stanje zasvojenosti z drogami ni bistveno spremenilo glede na leto 2010. Vsaj na bolje ne! Še vedno opažamo, da so predvsem v vikendih, ki sledijo plačilnim dnevom (pa tudi v navadnih) v nedeljo zjutraj povsod po Kranju, še posebej po območju Planine, avtobusne postaje z zapuščenim vrtcem Tinkara, Prešernovem gaju, vidne posledice razbijanja z alkoholom ali drogami »podprtih« mladeničev in mladenk. Tudi v gozdičku na Planini—ob Cesti 1. maja in za pokopališčem se najdejo odvržene injekcijske igle. Kar pa je še huje, še vedno jih najdemo tudi v grmovju okrog vrtcev. Pri tem moram pohvaliti odziv krajanov ob akciji čiščenja in odstranjevanja igel pod vodstvom g. Mileta Hodnika.

Ne morem pa mimo dejstva, na katerega sem naletel, ko sem se pogovarjal z ravnateljki osnovnih šol na Planini: Jakoba Aljaža in Matija Čopa na temo organiziranja programa Odprtih igrišč ob osnovnih šolah ob vikendih. Le ti sploh niso zainteresirani za izvajanje programa, kaj šele, da bi pri tem pomagali! Pa čeprav bi stroške nosil LAS.

h) Center za socialno delo, Center za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo, Labirint, Sejmišče 4 (poročilo je podal g. Mile Hodnik, vodja Centra)

Naslov: Sejmišče 4, 4000 Kranj

Telefon programa: 04/25 – 68 – 781

Elektronski naslov: info@labirint-omame.si, www.labirint-omame.si.

Program nudi pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenim od dovoljenih in nedovoljenih psihoaktivnih substanc in njihovim svojcem. Osnovni namen programa je omogočiti vsakemu posamezniku, ki ima težave zaradi uživanja psihoaktivnih snovi, da spremeni svoj način življenja do te mere, da lahko ostane ali ponovno postane socialno vključen v družbo.

Program sega na področje preventive in kurative. Namen preventivnih delavnic, ki jih redno izvajamo je osveščanje, izobraževanje ter poudarjanje vrednot zdravega načina življenja brez zasvojenosti tako v osnovnošolskem, srednješolskem prostoru, kot tudi v širši javnosti. V letu 2010 smo program preventivnih delavnic razširili, ponujamo delavnice na temo motenj hranjenja, preprečevanja nasilja.

V programu **Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih** se trenutno izvaja:

- Sprejemna oblika obravnave je namenjena neformalnemu druženju uporabnikov, osnovnemu informiranju o problematiki in reševanju zasvojenosti, pomoč pri urejanju socialnih/ drugih storitev, motiviranju za vključevanje v zahtevnejše oblike programa, vključuje tako individualno kot tudi skupinsko obravnavo.
- Dnevna oblika obravnave je obravnava, v kateri uporabniki vzdržujejo in vzpostavljajo stabilno abstinenco od psihoaktivnih snovi, ter se pripravljajo na vključevanje v Stanovanjsko skupino ali druge visokopražne programe. Dnevni center vključuje individualno in skupinsko obravnavo v obliki različnih ustvarjalnih, praktičnih, izobraževalnih, ipd. delavnic, ter terapevtskih skupin.

Delo poteka v naslednjih oblikah:

- individualno, družinsko in partnersko svetovalno – terapevtsko delo,
- psihoterapija – poteka po principih integrativne psihoterapije,
- terapevtska skupina za starše in svojce uporabnikov (skupina za starše mladoletnih eksperimentatorjev in skupina za starše aktivnih uživalcev PAS)
- preventivne delavnice,
- projekti in akcije v sodelovanju z lokalnim okoljem,
- delo z mladoletnimi eksperimentatorji (individualno, delo z družino), skupine za mladoletne eksperimentatorje,
- izvajanje delovne rehabilitacije po programu izvajanja del v družbeno korist, kot alternativa zaporni kazni, za uporabnike, ki imajo težave z zasvojenostjo.

Preventiva:

Namen preventivnih delavnic je osveščanje, izobraževanje, ter poudarjanje vrednot zdravega načina življenja brez odvisnosti v osnovnošolskem, srednješolskem prostoru, kot tudi v širši javnosti. V šolskem letu 2011 smo v preventivnih delavnicah zajeli približno 435 učencev in 128 staršev Mestne občine Kranj. Preventivne dejavnosti potekajo na treh nivojih: med dijaki in učenci, med učitelji in šolsko svetovalno službo ter med starši. Na podlagi preventivnih delavnic opazimo, da se starši prej odločajo za reševanje problematike zasvojenosti in tudi prej zaznajo situacije, v katerih se njihovi otroci soočajo z uporabo ali zlorabo drog. Predvidevamo, da je osveščanje in informiranje staršev mladoletnikov boljše, saj zaznavamo vedno večje število svetovanj in obravnava mladoletnikov in njihovih staršev. Med njimi je velik del tistih, ki so še v fazi eksperimentiranja ali občasne uporabe psihoaktivnih snovi, zgodnja obravnava in svetovanje pa dajeta dobre rezultate; v obliki krajših, intenzivnih intervencij in obravnave celotnega družinskega sistema mladostnika se namreč lahko doseže, da faza eksperimentiranja ne preide v rabo in zlorabo psihoaktivnih substanc.

Program družbeno koristnih del:

Gre za izvrševanje dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti. Ciljna populacija tega dela programa so bivši odvisniki, ki so dosegli abstinenco in finančno niso sposobni poravnati dolgov oziroma kazni prekrškov, ki so jih storili v času odvisnosti od drog. V povprečju letno obravnavamo 15 takih uporabnikov, v letu 2011 so opravili skupaj 1286 ur. Družbeno koristna dela zajemajo predvsem urejanje zunanjih javnih površin v okolici prostorov programa in drugih javnih površin v Mestni občini Kranj. Skupino vodi strokovni delavec programa.

Dopolnilne dejavnosti:

V program Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih vključujemo prostovoljce in s tem popestrimo urnik dnevne obravnave. Delo s prostovoljci zajema organizacijo dela, usposabljanje in izobraževanje, mentorstvo, ipd. Prostovoljci se v program vključujejo različno – v obliki skupinskih ali individualnih vsebin (terensko delo, biblioterapija, ipd.). Študentom (predvsem družboslovnih ved) omogočamo prakso in pripravništvo. Z njimi pogosto sodelujemo tudi pri raziskavah, ki jih morajo opraviti v času študija, ter pri diplomskih nalogah.

Za nas je pomembna tudi promocija programa. Sodelujemo v lokalnih časopisih, kot tudi v drugih medijih. Udeležujemo in pripravljamo strokovna srečanja in sodelujemo z drugimi projekti s področja preprečevanja zasvojenosti od psihoaktivnih snovi v občini, regiji in Republiki Sloveniji.

Stanovanjska skupina Katapult

Program Stanovanjske skupine Katapult smo v letu 2011 prijavi na MDDSZ, kot samostojni program. Stanovanjska skupina Katapult je namenjena uporabnikom, ki so v fazi urejanja zasvojenosti, ter so ali v začetni fazi abstinence, stabilni nizki dozi substitucijske terapije. V program obravnave so vključene tudi njihove ključne bližnje osebe (starši, partner/ka, otroci, sorojenci). Gre za posameznike, ki se iz različnih razlogov niso odločili za komuno, ampak za obravnavo in dosego abstinence v bivalni skupnosti.

Ocena stanja:

Še vedno opazimo trend rasti poseganja po kokainu, alkoholu, tobaku, zdravili / analgetikih, pomirjevalih, uspavalih/ in zniževanje uporabe heroina pri odrasli obravnavani populaciji.

Pri mlajših in starejših mladoletnikih pa opazimo povečanje eksperimentiranja z alkoholom, kajenjem tobaka in marihuane. Opažen je porast pojava »vikend opijanja« mladoletnikov na javnih prostorih-parkih. Starostna meja, ko mladi začnejo posegati po psihoaktivnih substancah opazimo v osmem in devetem razredu, kar je razvidno iz anket in pogovorov, ki jih opravljamo na preventivnih delavnicah. Na podlagi teh navedb predlagamo izvajanje preventivnih delavnic, ki so vsebinsko vezane na tematiko povečanega samovrednotenja mladih in ozaveščanje staršev o zgodnji prepoznavnosti sprememb, ki mlade lahko usmerjajo v uporabo psihoaktivnih snovi.

Le zgodnje odkrivanje teh dejavnikov namreč omogoča uspešno obravnavo in preprečevanje uporabe in zlorabe drog. Ciljev se ne da doseči z enkratno izvedbo delavnice. Predlagamo, da se skuša doseči izvajanje vsebinskega sklopa delavnic, ki so vsebinsko - ciljno naravnane na prepoznavo in odpravo rizičnih faktorjev, ki temeljno vodijo mlade v eksperimentiranje in morebitno zlorabo psihoaktivnih snovi.

PRILOGA: Vključenost posameznikov v Program za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih v letu 2011.

V letu 2011 je bilo v program Centra za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih vključenih 128 različnih uporabnikov. V preventivno dejavnost je bilo dodatno vključenih še 435 učencev in dijakov in 146 staršev ter 11 mladoletnikov, ki so bili na predlog srednjih šol vključeni v terapevtski del programa, kot eksperimentatorji oziroma rekreativni jemalci psihoaktivnih snovi. Cilj te oblike obravnave je, da šole posameznike ne izključijo iz izobraževalnega sistema, hkrati pa v obravnavo obvezno vključujemo starše in šolo v katero je posameznik vključen.

Mesec	Število vključenih uporabnikov	Povprečno število ur aktivne* vključenosti enega uporabnika na mesec
Januar	69	7,87
Februar	74	7,03
Marec	75	9,83
April	90	5,31
Maj	79	4,54
Junij	76	5,15
Julij	73	7,99
Avgust	62	7,30
September	58	6,41
Oktober	63	4,73
November	70	7,41
December	73	8,72
Povprečno število na mesec	71,8	6,86

V letu 2011 je bilo v program Stanovanjske skupine Katapult vključenih:

Mesec	Število vključenih uporabnikov	Povprečno število ur aktivne* vključenosti enega uporabnika na mesec
Januar	11	248 (8 ur dnevno)
Februar	9	224 (8 ur dnevno)
Marec	12	248 (8 ur dnevno)
April	7	240 (8 ur dnevno)
Maj	5	248 (8 ur dnevno)
Junij	5	240 (8 ur dnevno)
Julij	6	310 (10 ur dnevno)
Avgust	6	310 (10 ur dnevno)
September	6	300 (10 ur dnevno)
Oktober	4	310 (10 ur dnevno)
November	4	300 (10 ur dnevno)
December	10	310 (10 ur dnevno)
Povprečno število na mesec	7	274 (9 ur dnevno)

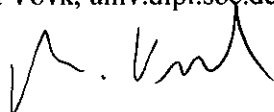
Skupni prikaz vključenih uporabnikov (sprejemna, dnevna oblika obravnave Centra za pomoč terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih in Stanovanjska skupina):

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
skupno št. uporabnikov oz. obravnavanih v Centru za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih v navedenem mesecu	69	74	75	90	79	76	73	62	58	63	70	73
povprečno št. uporabnikov oz. obravnavanih v sprejemnem delu v navedenem mesecu	19	19	19	20	25	18	18	24	17	16	23	24
skupno št. uporabnikov oz. obravnavanih iz MOK v sprejemnem delu v navedenem mesecu	17	15	17	18	20	14	15	19	14	13	18	19
povprečno št. uporabnikov oz. obravnavanih v dnevnem centru v navedenem mesecu	39	46	44	63	49	53	49	32	35	43	43	39
skupno št. uporabnikov oz. obravnavanih iz MOK v dnevnem centru v navedenem mesecu	31	37	36	51	39	42	42	28	28	35	25	31
povprečno št. uporabnikov oz. obravnavanih v stanovanjski skupini navedenem mesecu	11	9	12	7	5	5	6	6	6	4	4	10
skupno št. uporabnikov oz. obravnavanih iz MOK v stanovanjski skupini v navedenem mesecu	9	7	9	6	4	4	4	4	4	3	3	8
število prvih stikov (tel.svet., PSP)	60	70	78	82	59	78	102	33	43	85	116	119
prevent. vzg. dejavnosti programa	78	29	16	33	189	104	15	25	6	12	0	74
skupno št. opravljenih individualnih in skupinskih obravnav za navedeni mesec (obiskov)	221	222	231	280	230	231	239	231	198	229	240	238
skupno št. opravljenih individualnih obravnav za navedeni mesec (obiskov)	157	160	159	219	144	148	171	142	109	152	157	140
skupno št. opravljenih ind. obravnav – obiskov za navedeni mesec, ki so občani MOK	126	130	129	174	115	119	137	113	87	121	126	112
skupno št. skupinskih obravnav, to je skupin za navedeni mesec	64	62	72	61	86	83	68	89	89	77	83	98

FINANČNO POROČILO

LETO 2011	€	€
I. ODHODKI - SKUPAJ	12.000,00	11.667,02
	plan	realizacija
1. Preventivne dejavnosti - skupaj	11.600,00	11.547,02
<i>vrtni</i>	<i>1.100,00</i>	<i>560,00</i>
<i>osnovne šole</i>	<i>6.750,00</i>	<i>7.499,42</i>
<i>srednje šole</i>	<i>3.750,00</i>	<i>3.487,60</i>
2. Stroški okroglih miz, ostale aktivnosti - skupaj	400,00	120,00
II. NEPORABLJENA SREDSTVA - SKUPAJ		332,98
<i>Neporabljena sredstva za stroške okroglih miz</i>		<i>280,00</i>
<i>neporabljena sredstva za preventivne programe</i>		<i>52,98</i>

Pripravila:
Manja Vovk, univ.dipl.soc.del.

MILE HODNIK, dipl.soc. del.
predsednik LAS

